

Årsplan 2019-2021

INNLEDNING

Hovedsatsinger kommende periode

- Undervisning og læringsmiljø
- Forskningsformidling og *kunnskap i bruk*
- Åpen vitenskap og infrastruktur
- Organisasjonsutvikling og digitalisering

Føringer og rammer

Universitetsbibliotekets årsplan tar utgangspunkt i UiOs årsplan 2019-2021, UiOs strategi 2020 og UBs strategi 2020. Hovedsatsinger og tiltak i årsplanen er i tillegg utformet i tråd med påbegynte diskusjoner knyttet til strategiprosess 2030.

Det er et mål at tiltakene bygger på UiOs ambisjoner, rektoratets styringssignaler, samt at det på sikt vil føre til økt fleksibilitet i egen organisasjon.

En viktig forutsetning for å lykkes med tiltakene er samarbeid med andre enheter på UiO. Det er en ambisjon å videreutvikle nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Under følger korte presiseringer av UBs hovedsatsinger.

Undervisning og læringsmiljø

UB skal bidra til økt forståelse for sammenhengen mellom teknologi, læring og informasjon. UB leverer kurs og undervisning i informasjonskompetanse til studenter og ansatte og utformer også undervisningsmoduler i nært samarbeid med fagmiljøene, rettet mot både studenter og ansatte. UB bidrar aktivt inn mot felles mål og satsinger definert av UiO som kjennetegner et godt læringsmiljø, både faglig, sosialt, fysisk og digitalt.

Forskningsformidling og kunnskap i bruk

UiOs samfunnsoppdrag er å tilby utdanning og utføre forskning på høyt internasjonalt nivå, formidle kunnskap som skapes, samt bidra til at studenter og omgivelsene oppøver ferdigheter i å ta kunnskapen i bruk, på nye måter. Begrepet *kunnskap i bruk* opptrer dermed som en del av innovasjonssatsingen ved UiO.

Åpen vitenskap og infrastruktur

En viktig forskningspolitisk målsetting er at resultatene av offentlig finansiert forskning er offentlig tilgjengelige. Politiske beslutninger medfører endringer i UiOs politikk på området og påvirker dermed tjenester og tjenesteutvikling ved UB. UB har i samarbeid med andre enheter på UiO en sentral rolle i UiOs arbeid med åpen forskning. UB bidrar i policyutforming, kompetanseheving og videreutvikler brukerstøtte og infrastruktur som imøtekommer nye krav.

Organisasjonsutvikling og digitalisering

Med bakgrunn i UiOs kommende endringsstrategi 2030, Masterplan IT – en helhetlig gjennomgang av UiOs IT-organisasjon, samt flere parallelle endringsprogrammer og -prosjekter ved UiO, er det behov for å styrke endringskompetansen ved enhetene. Endring og forbedring av arbeidsprosesser herunder økt forståelse for og kompetanse i anvendelse av teknologi som et verktøy i organisasjonsutvikling, vil naturlig inngå som en del av dette arbeidet.

Tiltak som følger i kursiv under er formuleringer fra UiO til enhetene. Videre tiltak viser hvordan UB vil bidra til å oppfylle mål formulert av UiO.

Fremragende utdanning og læringsmiljø

Tiltak 1

Enhetene skal styrke studentenes integrering i fagmiljøet og gi god oppfølging underveis i studiene.

Tiltak 1.1

UB skal videreutvikle fremtidens læringsmiljø, biblioteket som formidlingsarena og arbeide tverrfaglig omkring etableringen av nye møteplasser på UB. UB skal være en tydelig aktør i fakultetenes utdanningssetting.

Aktivitet:

- Følge opp ulike prosjekter:
- Biblioteket i nye Domus Juridica
- Georg Sverdrups hus
- Kulturhistorisk museum
- Naturhistorisk museum, herunder også Klimahuset
- Livsvitenskap
- Nytt sykehus på Aker
- Nytt Radiumhospital
- Nybygg for Odontologisk fakultet

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Flytteprosessen til Domus Juridica slutført
- Etterbruk av arealer i Domus Biblioteca avklart
- Påbegynt utredningen av GSH som mulig knutepunkt/servicesenter
- Påbegynt utredning av koordinerte bibliotektenester i KHM
- Detaljprosjekt for Livsvitenskap fullført og godkjent
- UB og NHM bidrar med gjensidig kompetanseoverføring i arbeidet med Klimahuset som forskningsformidlingsarena

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Juridisk bibliotek godt integrert i nye Domus Juridica
- Prosesser igangsatt i Livsvitenskap vedr. makerspace og læringsmiljø
- Utredningen av GSH som mulig knutepunkt/servicesenter er ferdigstilt
- Bibliotektenester i KHM ferdig utredet

Ansvar:

UB-ledelsen

Tiltak 1.2

UB skal arbeid for lengre åpningstider i bibliotekene, fleksibilitet, bedre utnyttelse av fellesarealer.

Aktivitet:

- Fortsette å jobbe mot fleksible åpne læringsarealer i bibliotek i samarbeid med fakultetene, OUS og EA.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Flere av UBs bibliotek blir meråpne og tilgjengelige utenom ordinær åpningstid.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Flere av UBs bibliotek er meråpne.

Ansvar:

Avdelingsbibliotekene

Tiltak 2

Enhetene skal tilby et allsidig og integrert digitalt læringsmiljø som bidrar til å aktivisere studentene, styrke læringsutbyttet og øke utdanningenes forskningsnærhet og arbeidslivsrelevans.

Tiltak 2.1

UB skal bidra til å sette informasjon, teknologi og læring i sammenheng.

Aktivitet:

- UB skal ta digitale verktøy i bruk på nye måter i undervisningen
- UB skal utforske kunstig intelligens i veiledningstjenester, f.eks chatbot eller tilsvarende automatiserte veiledningstjenester
- UB skal utvikle en universitetspedagogisk modul om informasjonskompetanse, teknologi og læring i samarbeid med LINK.
- UB skal bidra aktivt i utviklingen av digitalt læringsmiljø ved å ta i bruk CANVAS og andre læringsplattformer for nye lærings- og undervisningsformer
- UB skal ta i bruk Alma Digital som løsning for bevaring og formidling av digitale samlinger
- Bidra i utvikling av støtte til studentinnovasjon som f. eks makerspace, visualiseringslab, prototypeverksted.
- UB skal ta en aktiv rolle i UiOs arbeid med å ta i bruk et digitalt pensumsystem
- UB skal bidra til økt kunnskap omkring åpen vitenskap i utdanning

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Økt kunnskap og erfaringsgrunnlag om bruk av digitale verktøy i undervisning
- UBs tjenester og ressurser tatt i bruk i CANVAS
- Modul er ferdig utviklet og del av kurstilbudet i UiOs universitetspedagogiske utdanning
- UB har bidratt til å implementering og lansering av nytt pensumlistesystem

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- UB har tatt i bruk teknologi og tjenester som bygger opp under et godt fysisk-digitalt læringsmiljø
- UBs tjenester og ressurser er tett integrert og synlige i UiOs digitale læringsmiljø
- UB har økt bruk av digitale verktøy i undervisning
- UB har tatt i bruk flere automatiserte løsninger i veiledning og førstelinje
- Modul er en godt integrert i kurstilbudet i UiOs universitetspedagogiske utdanning
- UB har bidratt til utforming av brukerstøtte i undervisning

Ansvar:

UB-ledelsen, leder for forsknings- og undervisningsstøtte, avdeling for digitale tjenester

Grensesprengende forskning

Tiltak 3:

Enhetene skal ha en bedre uttelling i EUs rammeprogram med særlig vekt på utviklingsavtalens prioriteringer og European Research Council (ERC).

Tiltak 3.1

UB skal arbeide for en mer systematisk tilnærming mot eksterne finansiører i FoU-arbeidet.

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Utvikle strukturer og kompetanse som understøtter forventninger om økt ekstern finansiering

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Etablerte strukturer og økt kompetanse for å bedre kunne utnytte mulighetene som ligger i ekstern finansiering nasjonalt og i EU

Ansvar:

UB-ledelsen, leder for forsknings- og undervisningsstøtte.

Tiltak 4:

Enhetene har ansvar for å fremme god vitenskapelig praksis og arbeide for å heve bevisstheten rundt forskningsetiske problemstillinger. Opplæring av ansatte og studenter er sentralt for at forskning skal gjennomføres i samsvar med anerkjente forskningsetiske normer og gjeldende lover og regler innen aktuelt fagområde.

Tiltak 4.1

UB skal bidra i arbeidet med å følge opp nasjonale krav og retningslinjer for åpen forskning

Aktivitet:

- Bidra i arbeidet med å implementere Plan S, ved UiO og nasjonalt
- Bidra i arbeidet med å forhandle frem overgangsavtaler med forlag
- Koordinere arbeidet med tilgang/publisering og forvaltning av mediebudsjettet
- Avklare videre utvikling av plattform for åpne tidsskrifter, FRITT
- Bidra i arbeidet med brukerinvolvering i utviklingen av infrastruktur og tjenesteleveranser med UNIT
- Utforming av opplæringsplaner og undervisning om forskningsdatahåndtering, særlig på PhD-nivå
- Bidra i prosjektet med å implementere verktøy for datahåndteringsplan ved UiO
- Videre utforme UB rolle inne Software Carpentry og Library Carpentry
- Styrke tjenesteutvikling mot brukerstøtte forskning
- Ta en tydeligere rolle i arbeidet omkring åpen/digital humaniora
- Samarbeide med AF, USIT og UiO-ledelsen om å følge opp implementeringsplanen for forskningsdata ved UiO

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Har forhandlet frem avtaler med ulike forlag som viser en tydelig overgang til åpen forskning og publisering

- Arbeidet med å innlemme åpen humaniora som del av med åpen vitenskap er igangsatt. UB har startet arbeidet med å utvikle disiplintilpassede kurs i forskningsdatahåndtering, for eksempel innen digital humaniora.
- UB har innført kurs i forskningsdatahåndtering for forskningskonsulenter og forskere ved UiO.
- Arbeidet med å utrede et senter for forskningsstøttetjenester ved UB er igangsatt

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Vitenskapelige artikler fra UiO er åpent tilgjengelig
- UB har økt relevans og kvalitet på tjenester til forskningen
- UB har et bredt tilbud av kurs og veiledningstilbud for ansatte og studenter med behov for økt kompetanse i forskningsdatahåndtering
- UB har videreutviklet brukerstøtte til forskning for ansatte og studenter med behov for økt kompetanse

Ansvar: UB-ledelsen, leder for forsknings- og undervisningsstøtte, avdeling for digitale tjenester

Ta kunnskap i bruk

Tiltak 5:

For å utvikle innsatsområdet «Ta kunnskap i bruk» skal enhetene utarbeide mål og tiltak innen næringsrettet og sosial innovasjon, kommersialisering, entreprenørskap og formidling.

Tiltak 5.1

Utrede UBs formidlingsvirksomhet i lys av UiOs formidlingspolitikk og videre campusutvikling i nært samarbeid med fagmiljøene.

Aktivitet:

- UB skal styrke sin rolle som forvalter av arealer og tverrfaglige møteplasser
- UB bidrar aktivt i generell campusutvikling, fakultetenes planer og ønsket om et levende campus
- Utrede UBs muligheter i Citizen Science-arbeidet, i lys av pågående utredningsarbeid internasjonalt ved andre universitetsbibliotek
- Videreutvikle UB som en møteplass og arena for forskningsformidling
- Utrede muligheter for funksjonsansvar knyttet til administrativ avviking av arrangementer

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- UBs rolle, kompetanse og erfaring i arbeidet med å tilrettelegge for forskningsformidling er en integrert del av UiOs politikk på området.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- UB har styrket sin rolle og bidrar aktivt inn mot UiOs formidlingspolitikk

Ansvar: UB-ledelsen/Leder realfagsbiblioteket

Tiltak 5.2

UB skal utvikle brukertjenester som bidrar til optimal utnyttelse av samlingene og relevans i søk.

Aktivitet

- Utvikle gode brukertjenester gjennom innovativ bruk av emnedata
- Teste ut økt bruk av patron driven acquisition (PDA) (brukerdrevet innkjøp) – vurdere kjøp heller enn innlån
- Effektivisere arbeidet rundt gjenanskaffelser, brukerbestillinger med videre for raskere og bedre brukerservice samt bedre intern arbeidsflyt
- Utvikle en chat-funksjon i Oria for å tilby brukerne veiledning ved søk
- Samarbeid med UNIT/BIBSYS for å utnytte mappinger av emnevokabularer til Dewey's desimalklassifisering i emnesøk
- Utrede mulighet for å oversette emnevokabularer til engelsk for å bedre gjenfinning av dokumenter
- Jobbe utviklingsorientert med leverandører vi har innkjøpsavtaler med
- Innføre nytt katalogregelverk (Resource Description and Access – RDA)

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- Utviklet prototype som lar brukerne foreta komplekse emnesøk uten at brukergrensesnittet blir for komplisert
- Testet ut økt bruk av kjøp heller enn innlån av dokumenter
- Effektivisert arbeidsflyt i Alma i forvaltningen av samlingene
- Utreddet muligheten for chatfunksjon for søkehjelp
- Leverandørkontrakter følges systematisk opp gjennom faste møter med leverandørene med spesielt fokus på leveranse, pris og forbedringer/utvikling av tjenester
- Opplæring i RDA har startet

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Det finnes et verktøy i Oria som utnytter at emnevokabularer er mappet til Deweys desimalklassifikasjon
- PDA er et viktig redskap i samlingsutvikling
- Dokumentleveransen til brukerne av både på e- og p-ressurser er optimalisert gjennom forbedret arbeidsflyt og effektivt leverandørsamarbeid
- Brukerne får tilgang på hjelp ved søk gjennom chatfunksjon
- Nytt katalogregelverk er implementert

En helhetlig personalpolitikk

Tiltak 6:

Enhetene skal ta i bruk målrettede virkemidler for å redusere andelen midlertidighet innenfor stillingsgrupper med høy midlertidighet.

UB har en relativt liten andel midlertidig tilsatte og ser ikke behov for egne tiltak på dette punktet.

Tiltak 7:

UB skal styrke arbeidet mot mobbing og trakassering i henhold til handlingsplanen for likestilling, kjønnsbalanse og mangfold, og følge opp nasjonal kartlegging av mobbing og trakassering.

Aktiviteter

- Bevisstgjøre UBs ledere
- Sørge for at alle lederne har kompetanse i å følge opp og forebygge trakassering

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- UBs ledere er bevisste på forebyggende tiltak
- UBs ledere har kompetanse innen oppfølging og forebygging av trakassering.

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- UB jobber forebyggende mot trakassering og håndterer enkeltsaker på en god måte

Universitetsbibliotekets egne tiltak

Tiltak 8

UB skal drive en systematisk kompetanseheving av bibliotekansatte med fokus på brukermøter, veiledning og undervisning

Aktivitet:

- UB skal utvikle et obligatorisk kurs for UB-ansatte. Arbeidstittel for kurset er «Brukermøter og brukerkunnskap». Utviklingen av kurset skal trekke på erfaringer fra det eksisterende kurset «Informasjonskompetanse og læring».

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- UB har, i samarbeid med relevante partnere, utviklet kurset «Brukermøter og brukerkunnskap»

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- Kurset «Brukermøter og brukerkunnskap» er gjennomført og evaluert

Ansvar:

Leder for publikumstjenester

Tiltak 9

UB skal styrke eget forsknings- og utviklingsarbeid, samt hente mer ut av det tverrfaglige potensialet i egen organisasjon

Aktivitet:

- UB skal etablere rammer og arenaer for medarbeidere som deltar i forsknings- og utviklingsarbeid

Forventede resultater ved utgangen av 2019:

- UB har etablert fysiske og/eller digitale arenaer for forsknings- og utviklingssamarbeid
- UB har styrkede støttefunksjoner for utvikling og gjennomføring av prosjekter
- UB har styrket internasjonale og nasjonale utviklingsprosjekter og kontaktarenaer

Forventede resultater ved utgangen av 2021:

- UB har styrket sine forsknings- og utviklingsaktiviteter
- UB har styrket sin attraktivitet som nasjonal og internasjonal samarbeidspartner innen bibliotekutvikling

Ansvar:

UB-ledelsen, leder for forsknings- og undervisningsstøtte.